มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน ประชากรในประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหาด้านสุขภาพทั้งโรคติดต่อและไม่ติดต่อ แม้ว่าโรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนมีแนวโน้มลดลง แต่โรคติดต่ออีกหลายโรคยังคงเป็นปัญหาอยู่ เช่นโรคติดต่อที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ภูมิประเทศ ฤดูกาล และโรคไม่ติดต่อที่ยังเป็นปัญหาอยู่ คือโรคไม่ติดต่อที่เกิดจากพฤติกรรมสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม เช่นโรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง และโรคเบาหวาน เป็นต้น (กระทรวงสาธารณสุข. 2548ก : 1)

ปัญหาด้านโรคติดต่อต่าง ๆ เมื่อพิจารณาจากสถิติอัตราป่วยด้วยโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวังบางโรคต่อประชากรแสนคน ในปีพ.ศ.2542-2546 พบว่าสาเหตุของการป่วย 10 อันดับแรก คือ 1)อุจจาระร่วงเฉียบพลัน 2) อาหารเป็นพิษ 3) ปอดบวม 4) ไข้เลือดออก 5) ไข้หวัดใหญ่ 6) วัณโรค 7) บิด 8) มาลาเรีย 9) โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 10)ไข้แอนเทอริค และโรคติดต่อที่เป็นปัญหาสาธารณสุขอย่างต่อเนื่อง คือ โรคไข้เลือดออก ซึ่งมีอัตราป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกสูงถึง 99.66 ต่อแสนประชากร (พ.ศ.2546) แม้ว่าอัตราป่วยตาย จะลดลงจาก 0.6 ต่อแสนประชากรในปี พ.ศ.2541 เป็น 0.4 ต่อแสนประชากร ในปี พ.ศ.2545 นอกจากนี้ปัญหาสุขภาพของคนไทยได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบไปตามความสลับซับซ้อนของภาวะเศรษฐกิจและสังคม โดยพบว่าปัจจุบันโรคไม่ติดต่อมีแนวโน้มสูงขึ้น เช่น โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน โรคมะเร็ง โรคหัวใจและหลอดเลือด และโรคจิตเวช จะเห็นได้ว่าอัตราตายจากโรคความดันโลหิตสูงมีแนวโน้มสูงขึ้นจาก 3.3 ต่อแสนประชากร ในปี พ.ศ.2541 เป็น5.1ต่อแสนประชากรในปีพ.ศ.2545 อัตราตายจากโรคเบาหวาน มีแนวโน้มสูงขึ้นจาก 7.9 ต่อแสนประชากร ในปี พ.ศ.2541 เป็น 13.2 และ 11.8 ต่อแสนประชากร ในปี พ.ศ.2544 และ ปี พ.ศ.2545 ตามลำดับ และพบอัตราตายจากโรคมะเร็งเต้านมมีแนวโน้มสูงขึ้น 1.7 ต่อแสนประชากร ในปีพ.ศ. 2541 เป็น 4.7 ต่อแสนประชากร ในปีพ.ศ. 2545 นอกจากนี้ปัญหาด้านอุบัติเหตุจราจรทางบกก็มีแนวโน้มสูงขึ้น (กระทรวงสาธารณสุข. 2548ก : 1)

ยุทธศาสตร์เมืองไทยแข็งแรง เป็นยุทธศาสตร์การสร้างสุขภาพของประเทศไทย และเป็นวาระแห่งชาติ (สุธิดา วรโชติธนัน. 2551 : 27) โดยรัฐบาลมีนโยบาย ที่จะส่งเสริมให้คนไทยอยู่เย็นเป็นสุข ทั้งกาย ใจ สังคมและปัญญา สามารถดำรงชีพบนพื้นฐานความพอดีอย่างมีเหตุผล มีสุขภาพแข็งแรง และอายุยืนยาว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระดมศักยภาพของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชนและภาคประชาชนร่วมกันดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีกลไกรับผิดชอบและติดตาม และผลักดันการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ เพื่อให้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ทุกภาคส่วนมีเป้าหมายร่วมกัน ในการนำพาทุกชุมชนของประเทศไทยสู่การเป็นเมืองไทยแข็งแรง ภายใต้กลยุทธ์ รวมพลัง สร้างสุขภาพ เพื่อคนไทยแข็งแรง เมืองไทยแข็งแรง ตำบล ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด(วิชัย เทียนถาวร. 2548 : 34)

การดำเนินงานภายใต้การปฏิรูประบบสุขภาพ บุคลากรนั้นถือว่าเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ (Key successful) บุคลากรต้องมีความพร้อม ความเข้าใจแนวคิดและวิธีการดำเนินงานเป็นอย่างดี จึงจะสามารถปฏิบัติงานการปฏิรูประบบ ระยะเปลี่ยนผ่านได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน (สำเริง แหยงกระโทก และรุจิรา มังคละศิริ. 2545 : 12) แรงจูงใจเป็นปัจจัยที่มีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานของบุคคลและเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม(เฉลิมพล ตันสกุล. 2543 : 82) การจูงใจพนักงาน จะเป็นสิ่งที่ทำให้องค์การสามารถดึงศักยภาพที่บุคคลมีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในสถานะขององค์การสององค์การ ถ้าสององค์การนั้นมีปัจจัยต่าง ๆ เหมือนกัน แต่องค์การหนึ่งสามารถดึงศักยภาพของพนักงานออกมาใช้ได้มากกว่าอีกองค์การหนึ่ง ความสำเร็จของทั้งสององค์การย่อมแตกต่างกัน (คิตะพิชญ์ สิริภูบาล . 2551 : 42) การสร้างขวัญ และแรงจูงใจแก่บุคคลในองค์กร นับว่าเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างความร่วมมือในการทำงานระหว่างบุคคลในองค์กรเดียวกัน นอกจากนี้ขวัญและแรงจูงใจยังมีส่วนทำให้บุคคลทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นสิ่งที่จะช่วยผลักดันและกระตุ้นให้บุคคลเกิดกำลังใจ มีความพร้อม และกระตือรือร้นที่จะทำงาน (เพิ่มศักดิ์ วรรยางค์กูล. 2547 : 104) จะเห็นได้ว่าแรงจูงใจมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างมาก ซึ่งการดำเนินงานตามนโยบายต่าง ๆของรัฐบาล ต้องอาศัยบุคลากรที่มีความพร้อม ความตั้งใจและทุ่มเทสำหรับการปฏิบัติงานภายใต้ระบบบริการสุขภาพใหม่ ๆ ผู้บริหารจึงต้องนำหลักการและวิธีการของการจูงใจเข้ามาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจในงานและปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ต่อองค์กรได้

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 โดยมีเป้าประสงค์ในการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ประชาชน โดยใช้กลยุทธ์ส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งสอดคล้องกันกับยุทธศาสตร์ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2548 : ก) ข้อที่ 1 ว่าด้วยการพัฒนาระบบสุขภาพโดยเน้นการสร้างสุขภาพและคุณภาพบริการ และ ข้อ 3 ว่าด้วยการประสานภาคีให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบสุขภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีตัวชี้วัด คือ จำนวนหมู่บ้านสุขภาพดีมากกว่า 90% หมู่บ้านสุขภาพดีหมายถึงหมู่บ้านที่ดำเนินกิจกรรมตามคำประกาศวาระแห่งชาติสู่การเป็นเมืองไทยแข็งแรง แต่จากสภาพปัญหาการเจ็บป่วยของประชาชน ในจังหวัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

พระนครศรีอยุธยาในปี พ.ศ. 2549 -2551 ตามข้อมูลกลุ่มโรคที่พบอัตราป่วยสูงสุด แผนกผู้ป่วยนอก พบว่า มีอัตราป่วยด้วยโรคระบบหายใจสูงเป็นอันดับ 1 ในอัตรา 680.5 ต่อพันประชากร โรคระบบไหลเวียนโลหิต เป็นอันดับ 2 ในอัตรา 472.3 ต่อพันประชากร แผนกผู้ป่วยในความดันโลหิตสูง มีอัตราป่วยสูงเป็นอันดับสาม ในอัตรา 1163.03 ต่อแสนประชากร และโรคเบาหวานเป็นอันดับที่สี่ ในอัตราป่วย 816.54 ต่อแสนประชากร เมื่อพิจารณาสาเหตุการตายของประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เปรียบเทียบปี พ.ศ.2547-2551 พบว่า โรคที่ติดอันดับ 5 โรคแรก ที่เป็นสาเหตุการตายของประชาชน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาตลอด 5 ปี คือ โรคในกลุ่มติดเชื้อและปาราสิต โรคเนื้องอกและมะเร็ง โรคหัวใจขาดเลือด ปอดอักเสบ และโรคหลอดเลือดสมอง มีแนวโน้มสูงขึ้นในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2552 : 16)

ผลการศึกษาการประเมินหมู่บ้านเมืองไทยแข็งแรง จากรายงานการประเมินผลตนเองของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาผ่าน web-site ของกระทรวงสาธารณสุข โดยโปรแกรม Healthy Thailand ณ เดือนกันยายน พ.ศ. 2547 จังหวัดรายงานข้อมูลทั้งหมด 62 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 82.67 ในจำนวนนี้มีจังหวัดที่ผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัดเมืองไทยแข็งแรง 5 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 8.06 ได้แก่ จังหวัดแพร่ สุโขทัย นนทบุรี อ่างทอง และ หนองคาย (กระทรวงสาธารณสุข. 2548ก : 2) และเมื่อศึกษาผลการดำเนินงานเมืองไทยแข็งแรงของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าผลการปฏิบัติงานดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย ที่ตั้งไว้ในปี พ.ศ.2548 มีตำบลผ่านเกณฑ์ชี้วัดเป็นตำบลสุขภาพดี 96 ตำบล และหมู่บ้านสุขภาพดีผ่านเกณฑ์ชี้วัด 804 หมู่บ้าน (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2548 : 45) เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลด้านการปกครอง พบว่าการดำเนินงานโครงการเมืองไทยแข็งแรงในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผ่านเกณฑ์ชี้วัดระดับตำบลเพียงร้อยละ 45.93 และผ่านเกณฑ์ชี้วัดระดับหมู่บ้าน เพียงร้อยละ 54.76 เพราะทั้งจังหวัดมีตำบลทั้งหมด 209 ตำบล และจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 1,468 หมู่บ้าน ซึ่งผู้ประเมินผลการดำเนินงานโครงการเมืองไทยแข็งแรงในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาประจำปี พ.ศ.2548 ได้ให้ข้อเสนอแนะในการเรียนรู้หลังปฏิบัติโครงการให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องว่าควรมีการสร้างจุดมุ่งหมายแห่งความสำเร็จในการทำงานร่วมกัน โดยให้ชุมชน มีส่วนร่วมคิด สร้างให้ชุมชนตระหนักในการดูแลสุขภาพ และควรมีการทำประชาคมบ่อย ๆ และต่อเนื่อง ในด้านทีมงานควรสร้างทีมงานที่พร้อมทำงานร่วมกัน และวางแผนเชื่อมโยงระบบงานอย่างบูรณาการ ระหว่างหน่วยงาน ควรมีการจัดระดับหมู่บ้าน โดยพิจารณาจากองค์ประกอบ ความพร้อมของหมู่บ้านที่จะพัฒนา ได้แก่ ทรัพยากร ชุมชน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้มแข็ง สร้างความชัดเจนของการดำเนินงานในทุกระดับ รวมทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานจะต้องวิเคราะห์งานพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

จากที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่า นโยบายเมืองไทยแข็งแรงของรัฐบาล เป็นทิศทางการสร้างสุขภาพคนไทยที่ดี โดยกำหนดมาตรการ เป้าหมายและเกณฑ์หมู่บ้านสุขภาพดี ตำบลสุขภาพดี อำเภอสุขภาพดี จังหวัดสุขภาพดี ที่เป็นรูปธรรม เพื่อนำไปสู่เมืองไทยแข็งแรง แต่ผลการดำเนินงานยังไม่บรรลุผลตามเกณฑ์ทั้งระดับประเทศ รวมทั้งการดำเนินงานเมืองไทยแข็งแรงในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในพื้นที่ส่วนใหญ่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ชี้วัดครบถ้วนเช่นกัน ทำให้การเจ็บป่วยของประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในโรคที่ติดต่อและไม่ติดต่อต่าง ๆ มีอัตราป่วยเพิ่มมากขึ้นทุกปี และเป็นปัญหาที่มีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งการดำเนินงานตามนโยบายเมืองไทยแข็งแรงนั้น จัดได้ว่าเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ในปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายพัฒนาสถานีอนามัยให้เป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลทั่วประเทศ ตามนโยบายไทยเข้มแข็งของรัฐบาล เพื่อส่งเสริมการสร้างสุขภาพให้ประชาชนและเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาพยาบาลของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในชนบททั่วประเทศ โดยใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขในปัจจุบัน การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงเป็นการค้นหาองค์ความรู้ที่จะสนับสนุนให้การดำเนินการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลของรัฐบาลมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนักวิชาการสาธารณสุข ปฏิบัติงานอยู่ที่สถานีอนามัยตำบลคลองตะเคียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีบทบาทในการดูแลสุขภาพของประชาชนในระดับตำบล จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยนำทฤษฎีปัจจัยจูงใจและปัจจัยสุขวิทยา ของนักจิตวิทยาชื่อเฟรดเดอริก เฮอร์ซเบอร์ก เป็นแนวทางในการศึกษา ประกอบด้วยปัจจัยสุขวิทยา ได้แก่ความสัมพันธ์กับบุคคล เงินเดือนค่าตอบแทน และปัจจัยจูงใจ ได้แก่ความสำเร็จของงาน การเป็นที่ยอมรับนับถือ และความก้าวหน้า (พิทยา บวรวัฒนา. 2546 : 31) เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในการดำเนินงานโครงการเมืองไทยแข็งแรง และโครงการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และโครงการอื่น ๆให้ดีขึ้นซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

1. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การทำงาน องค์ประกอบการปฏิบัติงาน กับบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความสำคัญของการวิจัย

เมืองไทยแข็งแรง เป็นนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อจะส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทั้งประเทศ มีสุขภาวะที่ดี มีพฤติกรรมสุขภาพที่ลดปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรค ส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง นำประเทศไทยไปสู่ความเข้มแข็ง การทำวิจัยจะทำให้ทราบถึงคุณลักษณะทางประชากร ประสบการณ์ทำงาน องค์ประกอบการทำงาน ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง และทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยศึกษาจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานประจำสถานีอนามัย ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอทั้ง 16 อำเภอ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 705 คน ระหว่างเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม พ.ศ.2549

1. ตัวแปรที่ศึกษา

1.1 ตัวแปรต้น

1.1.1 ประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ อายุราชการ ตำแหน่งทางราชการ และการฝึกอบรม

1.1.2 องค์ประกอบการปฏิบัติงานได้แก่จำนวนหมู่บ้าน การรับการนิเทศงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

1.1.3 การจูงใจในการปฏิบัติงานได้แก่ ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ เงินเดือนค่าตอบแทน โอกาสความก้าวหน้า และความสัมพันธ์กับบุคคลในหน่วยงาน

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง ประกอบด้วย

1.2.1 การส่งเสริมสนับสนุนให้หมู่บ้านในเขตรับผิดชอบ พัฒนาเป็นหมู่บ้านแข็งแรง

1.2.2 การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามตัวชี้วัดระดับตำบล

1.2.3 การส่งเสริมและพัฒนาชมรมสร้างสุขภาพ

1.2.4 การพัฒนาสถานีอนามัยให้ได้มาตรฐาน เพื่อรองรับการดำเนินงานสร้างสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.5 การประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานเกี่ยวข้องในตำบล ให้มีการสนับสนุนการดำเนินงานสร้างสุขภาพอย่างต่อเนื่อง

2. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้พิจารณาจากขอบข่ายเนื้อหาและแนวคิดในการดำเนินงานโครงการเมืองไทยแข็งแรง ของกระทรวงสาธารณสุข และบทบาทในการปฏิบัติงานตามโครงการดังกล่าวของประชากรที่ศึกษา เป็นประเด็นในการวิจัย โดยศึกษาจากองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการทำงาน ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ รวมทั้งนำแนวคิดจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ สรุปได้ว่าแรงจูงใจจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้บุคลากรมีความสุขและสามารถปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรงให้สำเร็จ โดยสรุปเป็นกรอบในการศึกษา ดังภาพประกอบ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ตัวแปรต้น **ตัวแปรตาม**

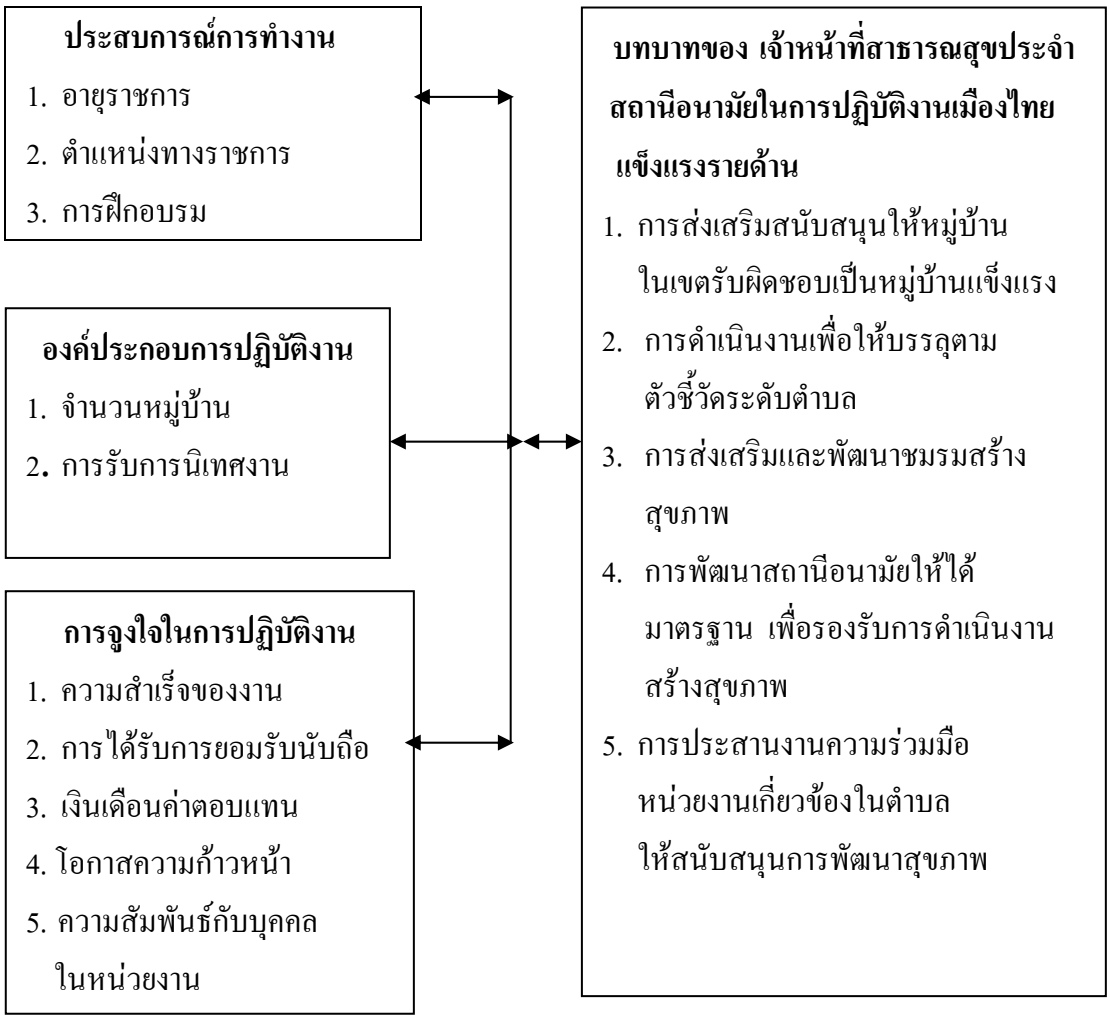

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง หมายถึงการปฏิบัติตามนโยบายเมืองไทยแข็งแรงของกระทรวงสาธารณสุข ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย

1. การส่งเสริมสนับสนุนให้หมู่บ้านในเขตรับผิดชอบ พัฒนาเป็นหมู่บ้านจัดการสุขภาพ หมู่บ้านสร้างสุขภาพ และหมู่บ้านแข็งแรง

2. การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามตัวชี้วัดระดับตำบล

3. การส่งเสริมและพัฒนาชมรมสร้างสุขภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

4. การพัฒนาสถานีอนามัยให้ได้มาตรฐาน รองรับการดำเนินงานสร้างสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การประสานงานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเกี่ยวข้องในตำบลให้มีการสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาสุขภาพ

คุณลักษณะประชากร หมายถึง ข้อมูลที่บ่งบอกลักษณะส่วนบุคคล ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย ข้อมูลเรื่องเพศ อายุ สถานภาพสมรส วุฒิทางการศึกษาสูงสุด

เพศ หมายถึง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพศชาย และเพศหญิง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อายุ หมายถึง อายุเต็มของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานภาพสมรส หมายถึง สถานภาพสมรสในปัจจุบันของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ โสด คู่ หม้าย หย่าร้าง แยก

วุฒิทางการศึกษาสูงสุด หมายถึง คุณวุฒิทางการศึกษาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ได้รับแบ่งออกเป็นต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

ฐานะทางเศรษฐกิจ หมายถึง รายได้ที่เป็นเงินเดือนปัจจุบันของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบ่งออกเป็น ต่ำกว่า 10,000 บาท ระหว่าง 10,000 บาท - 15,000 บาท และสูงกว่า 15,000 บาท

การฝึกอบรม หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง

จำนวนหมู่บ้าน หมายถึง จำนวนหมู่บ้าน ในเขตรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การรับการนิเทศงาน หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้รับการนิเทศปรึกษา ชี้แจงแนวทางในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรงจากหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประสบการณ์ หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาทำงาน การดำรงตำแหน่งและความรู้ความเข้าใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในที่นี้ คือ อายุราชการ ตำแหน่งทางราชการ และการฝึกอบรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

องค์ประกอบการปฏิบัติงาน หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจำนวนพื้นที่ และการได้รับการส่งเสริมในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรงในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในที่นี้ คือ จำนวนหมู่บ้าน และการได้รับการนิเทศงาน

การจูงใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่เป็นสิ่งสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความสุข มีความต้องการในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง ปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุนของเฟรดเดอริก เฮอร์ซเบอร์ก (Frederick Herzberg) ได้แก่ ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ เงินเดือนค่าตอบแทน โอกาสความก้าวหน้า และความสัมพันธ์กับบุคคลในหน่วยงาน

เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย หมายถึง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานอยู่จริงประจำสถานีอนามัยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวม 16 อำเภอ

สมมติฐานการวิจัย

1. ประสบการณ์การทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ อายุราชการ ตำแหน่งทางราชการ การฝึกอบรม มีความสัมพันธ์กับบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง

2. องค์ประกอบในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ จำนวนหมู่บ้าน และการรับการนิเทศงาน มีความสัมพันธ์กับบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง

3. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ เงินเดือนค่าตอบแทน โอกาสความก้าวหน้า ความสัมพันธ์กับบุคคลในหน่วยงาน มีความสัมพันธ์กับบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในการปฏิบัติงานเมืองไทยแข็งแรง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในการปฏิบัติงานโครงการเมืองไทยแข็งแรง เพื่อเป็นสารสนเทศในการนำไปใช้ในหน่วยงานทางการสาธารณสุข

2. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับบทบาทของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในการปฏิบัติงานโครงการเมืองไทย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

แข็งแรง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากร และพัฒนางานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อสถานบริการสาธารณสุข

3. เป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง ให้ตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจและบทบาทในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อนำไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาบุคลากรของหน่วยงาน ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายต่าง ๆ ของกระทรวงสาธารณสุขโดยตรง